

[Lasse Budtz]

ceraketterne, bl.a. i november sidste år, selv om den officielle tidsfrist var ved at udløbe, var det, fordi vi fandt, at forudsætningerne for dobbeltbeslutningen enten var helt ændrede eller forsvundet, og fordi der var konstruktive forslag at forhandle om.

Vi har stadig den samme opfattelse, og det samme gælder forhåbentlig også stadig dette tings flertal. Danmark har derved indtaget en særstilling sammen med Grækenland. Men det er ikke så opsigtsvækkende, som det gøres til, og som det ved mange lejligheder er gjort til af udenrigsministeren. Der er stadig et massivt folkeligt flertal mod opstilling af mellemdistanceraketterne i Vesttyskland og England.

I Italien er stemningen langsomt ved at vende sig imod opstillingen, hævder italienske eksperter, man må have tiltro til. Man har opdaget, at opstillingen af raketterne hverken fører til forhandlinger, større sikkerhed eller nedrustningsaftaler.

Den hollandske forsvarsminister sagde for nylig: »Enigheden inden for alliancen bringes i fare ved et påtvungen krav om enhed«. Han sagde også – hvad vi i socialdemokratiet er fuldstændig enige i – at de enkelte NATO-lande havde ret til at træffe deres egne større forsvarspolitiske beslutninger, fordi alliancen er en gruppe af suveræne nationer, som har lovet at komme hinanden til hjælp i tilfælde af aggression. Jeg må minde om, at den hollandske forsvarsminister, de Ruiters, er kristelig demokrat.

Der er et enormt flertal i den hollandske befolkning mod raketterne, og man prøver som bekendt nu helt at undgå dem eller begrænse det antal på 48 krydsermissiler, som Holland efter den oprindelige plan skal modtage.

Socialdemokratiet tror ikke på terrorbalanceteorien, der blot forøger oprustningen, eller på den absolutte balance mellem alle våbenarter, og vi tror slet ikke på nødvendigheden af at have militær overlegenhed. Vi tror, Helmut Schmidt har ret. Han sagde den 3. april 1984 i Maryland, USA, at ethvert amerikansk forsøg på at vinde militær overlegenhed kunne eksplodere den europæisk-amerikanske alliance. Han tilføjede, at hvis man tilstræber overlegenhed, er der ingen mulighed for nedrustning, og det er selvfølgelig indlysende rigtigt.

Danmark kan efter socialdemokratiets opfattelse gøre adskilligt for at gavne nedrustningen. Danmark bør forblive atomvåbenfrit i freds-, krise- og krigstid, og det kan Danmark blive, hvis vi får oprettet den atomvåbenfri zone, som vi helst ser etableret i en større europæisk sammenhæng. Norden er som bekendt allerede atomvåbenfri, og vi tror ikke, at en zone løser problemerne, men det kunne blive starten på en udvikling, der kunne forbedre det internationale klima, og en zone bør opfattes som én stor tillid- og sikkerhedsskabende foranstaltning, også fordi denne zone skal udstyres med garantier fra supermagternes side. Jeg må minde om, at man gør sig nøjagtig de samme anstrengelser for at etablere en zone i Balkanområdet og med ikke ringe held.

Sideløbende hermed mener vi, at vi bør tage andre initiativer, vi bør selvsagt støtte alle bestræbelser for en genoptagelse af forhandlingerne om de europæiske mellemdistanceraketter; vi ønsker et opstillingsstop som en begyndelse til en nedtagning efter forhandling, vi ønsker en fastfrysning af kernevåbnene og et prøvestop; vi ønsker forbud mod kernevåben i det ydre rum; vi ser gerne også, at den danske regering arbejder for et internationalt forbud mod førstegangsbrug af kernevåben, og desuden må vi selvfølgelig gå imod produktion, oplagring og anvendelse af kemiske og bakteriologiske våben.

Alt dette kan der arbejdes på på mange niveauer og i mange organisationer, men det kræver ikke mindst en indsats fra den danske regerings side i NATO. Jeg minder om vor positive holdning til medlemskabet af NATO, men vi vil også ved denne lejlighed advare imod nye offensive strategier i NATO eller nye former for planlægning, der helt klart forringer opbakningen bag NATO. En udydelse af ansvarsområdet vil helt automatisk medføre en sådan forringelse og ødelægge NATO-samarbejdet.

Vi tror heller ikke, at konventionel oprustning er vejen. Vi tror faktisk kun, at der er én vej frem: forhandlingens og dermed afspændingens og nedrustningens vej. Som Palmekommissionen sagde: »Sikkerheden skal man finde i samarbejde med sin modpart«.

Som en konsekvens af disse synspunkter skal jeg tillade mig på socialdemokratiets